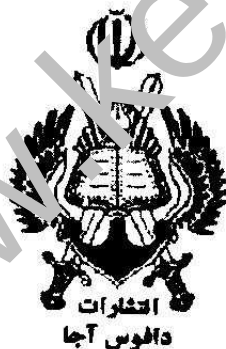

روش تجزیه و تحلیل جنگ (عملیات) بر اساس کاربرد توان رزمی

نویسنده:

سرتیپ دوم ستاد بازنشسته نصرت الله معین وزیری

انتشارات دانشگاه فرماندهی و ستاد ارتش جمهوری اسلامی ایران

۱۳۹۹

سرشناسه : معین وزیری، نصرت الله، ۱۳۱۷ -
 عنوان و نام پدیدآور : روش تجزیه و تحلیل جنگ (عملیات) بر اساس کاربرد توان رزمی/نویسنده
 نصرت الله معین وزیری.
 مشخصات نشر : تهران: ارتش جمهوری اسلامی ایران، دانشکده فرماندهی و ستاد
 آجا، انتشارات دافوس، ۱۳۹۹.
 مشخصات ظاهری : ۱۸۶ ص.
 شابک : 978-622-678075-9
 وضعیت فهرست : فیبا
 نویسی :
 یادداشت :
 موضوع :
 موضوع : جنگ
 موضوع : War
 موضوع : عملیات نظامی
 موضوع : (Operational art (Military science
 شناسه افزوده : ایران، ارتش، دانشکده فرماندهی و ستاد، انتشارات دافوس
 شناسه افزوده : Staff College, Dafoos Publisher & Iran, Army, Command
 رده دی کنگره : U۲۱/۲
 رده ی دی ی : ۳۵۵/۰۲
 ش. ر. ه. : ۶۳۳۸۰۶۱
 پیشینگی ملی :

عنوان: روش تجزیه و تحلیل جنگ (عملیات) بر اساس کاربرد توان رزمی

مؤلف: سرتیپ دوم ستاد، نصرت الله معین وزیری

ویراستار: محمد نوشاد، حاجی آری

ناظر چاپ: حمید همت

صفحه آرای: میلاد فرهادی

طرح روی جلد: علیرضا قانع

ناشر: انتشارات دافوس آجا

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

تعداد صفحات ۱۸۶ صفحه.

تاریخ نشر: ۱۳۹۹

نوبت چاپ: چاپ اول

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: مدیریت چاپ، انتشارات و فصلنامه دانشگاه فرماندهی و ستاد آجا

قیمت: ۴۵,۰۰۰ تومان

نشانی: تهران، میدان پاستور، خیابان دانشگاه جنگ، دانشگاه فرماندهی و ستاد، انتشارات دافوس آجا

تلفن: ۶۶۴۱۴۱۹۱ - ۰۲۱، ۶۶۴۷۰۴۸۶ - ۰۲۱

مسئولیت صحت مطالب بر عهده مؤلف می باشد.

کلیه حقوق برای دافوس آجا محفوظ است. (نقل مطالب با ذکر مأخذ بلامانع است)

فهرست مطالب

۲۱.....	پیشگفتار.....
۲۵.....	مقدمه.....
۳۳.....	فصل اول تعاریف کلی.....
۳۵.....	توان رزمی یا قدرت جنگیدن یک یگان.....
۳۵.....	قدرت نظامی.....
۳۵.....	صحنه عملیات یا منطقه عملیات.....
۳۶.....	عوامل فیزیکی توان رزمی.....
۳۶.....	عوامل غیر فیزیکی توان رزمی و عوامل برترساز.....
۳۶.....	عوامل برترساز.....
۳۷.....	آفند.....
۳۷.....	صرفه جویی در قوا.....
۳۷.....	غافلگیری.....
۳۷.....	مانور.....
۳۷.....	تأمین.....
۳۸.....	هدف.....
۳۸.....	پدافند.....
۳۸.....	یگان های مانوری.....
۳۸.....	آتش های پشتیبانی (قدرت آتش).....
۳۸.....	یگان های پشتیبانی رزمی.....
۳۹.....	یگان های پشتیبانی خدمات رزمی.....
۳۹.....	رهبری نظامی.....
۳۹.....	ایمان.....
۳۹.....	روحیه.....
۴۰.....	انگیزه.....
۴۰.....	شهادت.....
۴۰.....	آموزش تاکتیکی.....
۴۰.....	آمادگی رزمی.....
۴۰.....	استحکامات.....

۴۰.....	برآورد عملیاتی
۴۱.....	دستور عملیاتی
۴۱.....	تاکتیک
۴۱.....	زیر امر
۴۱.....	فریب
۴۱.....	پوشش
۴۱.....	تحرك و زنده ماندن
۴۲.....	حفاظت و ماندگاری
۴۳.....	فصل دوم بحث و تشریح هر کدام از عوامل توان رزمی
۴۴.....	تعریف توان رزمی و عوامل متشکله آن
۴۴.....	۱- عوامل فیزیکی یا مادی یا محسوس توان رزمی
۴۴.....	الف- یگدهای مانور
۴۵.....	ب- آتش های پشتیبان (قدرت آتش)
۴۹.....	پ- یگان های پشتیبان رزمی
۴۹.....	ت- یگان های پشتیبانی خدمات
۵۰.....	۲- عوامل غیر فیزیکی، یا غیر مادی یا محسوس توان رزمی
۵۱.....	الف- تأثیر رهبری نظامی
۵۵.....	تصمیم گیری
۵۵.....	رهبری
۶۱.....	ب- ایمان
۶۴.....	پ- روحیه
۷۱.....	د- انگیزه
۷۲.....	(۱) انگیزه های عالی
۷۲.....	(۲) انگیزه های اجتماعی
۷۳.....	(۳) انگیزه های شخصی
۷۳.....	ث- آموزش
۷۷.....	ج- انضباط
۷۹.....	چ- سازماندهی
۸۱.....	ح- صبر و بردباری و مقاومت
۸۲.....	خ- شجاعت

۸۴.....	د - حمیت قسمتی
۸۴.....	ذ - آداب و رسوم و سنن و تعصبات ملی و قومی
۸۵.....	۳-دبیر و چگونگی به کار بردن عوامل توان رزمی در محیط عملیاتی
۸۵.....	الف- هماهنگی و کنترل
۹۱.....	ب- عملیات اطلاعاتی و حفاظت اطلاعات
۹۵.....	پ حفاظت و ماندگاری
۹۸.....	ت- تأثیر مانور
۱۰۲.....	ث- پوشش و فریب تاکتیکی
۱۰۶.....	ج- آسیب پذیری و قبول خطر
۱۰۸.....	چ- شلیات ممانعت و سد موانع
۱۰۹.....	ح- تحرک زنده
۱۱۰.....	خ- عملیات روا
۱۱۴.....	د- عملیات جنگ الکترونیک
۱۱۷.....	ذ- آب و هوا و جو
۱۲۳.....	ر- زمین
۱۲۷.....	یکم- اختفاء و پوشش
۱۲۹.....	دوم- دید و تیر
۱۳۰.....	سوم- موانع
۱۳۱.....	چهارم- عوارض حساس
۱۳۳.....	پنجم- معابر وصولی
۱۳۷.....	فصل سوم خروجی تحقیق (چک لیست ارزیابی)
۱۷۷.....	نمایه

تهاجم سرتاسری ارتش بعث عراق به جمهوری اسلامی ایران، درعین حالی که صدمات زیادی بر ملت و نیروهای مسلح ما وارد ساخت، اما تجارب ارزنده‌ای را نیز برای ما به ارمغان آورد. در این دوران، ما عملیات‌های موفق زیادی داشتیم و در پاره‌ای از اوقات ناکامی‌هایی نیز نصیب ما شده است. بنابراین ضرورت دارد، نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران با تحلیل علمی عمیق جنگ و عملیات‌های انجام گرفته، مسائل و عوامل به وجود آورنده پیروزی‌ها و ناکامی‌ها را کشف و آن‌ها را مدون نموده و در قالب درس‌ها و عبرت‌ها، به نسل حال و روزه آینده منتقل نمایند.

هر یک از حوادث و عملیات‌های انجام شده در طول دوران دفاع مقدس دربردارنده تجربیات و درس‌هایی است که به بهمن خون، هدای که جان شیرین خود را نثار دفاع از میهن و انقلاب اسلامی نموده‌اند به دست آمده است. تابعاً بازخوانی این آموزه‌ها می‌تواند در مراکز پژوهشی، آموزشی و سطوح مختلف راهبردی، عملی و تاکتیکی مورد استفاده قرارگیرد.

به تعبیر فرماندهی معظم کل قوا، جنگ ۸ ساله «یک گنج» است که ضرورت دارد این گنج و دلاور مردی‌های رزمندگان نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران به‌ویژه ارتش ج.ا. که در لابه‌لای حوادث مغفول مانده و بعضاً در هاله‌ای از ابهام و سؤال قرار گرفته، توسط محققان و اساتید مراکز عالی نظامی و علمی کشور، مورد کنکاش و بررسی قرارگیرد. اضافه بر این، اصولاً باید ما بتوانیم نه تنها جنگ ۸ ساله بلکه هر جنگی را که در جهان اتفاق

می‌افتد به صورت علمی و دانشگاهی مورد تجزیه و تحلیل قرار دهیم! اما نکته اساسی اینجا است که چگونه و با چه الگو و روشی؟ تاکنون چنین الگویی تهیه نشده بود. مؤلف این کتاب به این مسئله به عنوان یک مشکل بزرگ که تاکنون راه حل علمی و کلاسیک برای آن تدوین نشده بود توجه کرده و تلاش نمود در روند دو پروژه تحقیقاتی جامع، بتواند در حد توان به سؤالات مطرح شده در این خصوص، پاسخ دهد. در واقع سؤال اصلی تحقیق دوم عبارت بود از این که: «تجزیه و تحلیل جنگ با روش بهره گیری از کاربرد توان رزمی در عملیات، چگونه باید صورت گیرد؟»

خروجی تحقیق حاضر در قالب کتاب پیش رو، تحت عنوان «تجزیه و تحلیل جنگ (عملیات) بر اساس کاربرد توان رزمی» جهت استفاده عموم به ویژه نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران، ارائه گردیده است. که بر اساس آن می‌توان کلیه عملیات‌ها را به صورت علمی مورد تجزیه و تحلیل قرار داد.

در تحقیق انجام گرفته، پس از جمع آوری اطلاعات، طبقه بندی و ارزیابی داده‌های به دست آمده از اسناد و مدارک و مصاحبه با نخبگان اطلاعات مورد تجزیه و تحلیل توصیفی (موردی- زمینه‌ای) با رویکرد تحلیل کیفی قرار گرفت. به این صورت که قبل از تجزیه و تحلیل، کار دسته بندی، گروه بندی و طبقه بندی اطلاعات انجام گرفته. طبقه بندی اطلاعات، در سه سطح صورت گرفت؛ ابتدا با پالایش داده‌ها، اطلاعات زائد، مضاعف، اشتباه، مشکوک و نامربوط را حذف کرده و در جدول وارد نمودم، سپس با انتخاب تمرکز

و تنظیم و تبدیل داده‌ها، تلخیص داده‌ها انجام گرفت و در نهایت مبادرت به ظاهر ساختن مجموعه‌ای از داده‌ها به صورت منظم با عناوین اهم مطالب نمودم.

داده‌های حاصله به روش کیفی به شرح زیر مورد تحلیل قرار گرفت:

ابتدا شاخص‌های اصلی مربوط به عوامل توان رزمی، با نگرش به اکثریت و اجماع نظرات صاحب‌نظران در مورد هر شاخص، مشخص و سپس مفاد این شاخص‌ها، با آنچه در آیین‌نامه‌ی سبب و مصوبه در خصوص آن‌ها بیان شده، سنجیده و قضاوت گردید. در این سنجش و تحلیل معیارهای ارزشمندترین شاخص‌ها که با آیین‌نامه‌ها و نظرات اکثریت صاحب‌نظران تسبیح دارد انتخاب و در لیست شاخص‌های معتبر وارد نمودم. سپس بر مبنای اطلاعات حاصل از سشنامه‌ها، گویه‌های (زیرمجموعه) هر شاخص مشخص گردیدند. مجدداً این گویه‌ها با آیین‌نامه‌های معتبر و مصوب، تطبیق داده شدند و به این طریق، نتایج این پروسه، به صورت فهرستی معی‌دار و کاربردی، پیشنهاد و ارائه گردیده است.

اینک پروردگار عالم را سپاس و ستایش می‌کنم که بافضای خود جامعه بشریت را به زیور علم و معرفت آراسته نمود و انسان را به واسطه درک و فهم و دانش و خرد، اشرف مخلوقات قرار داده و در این رهگذر به حقیر توانایی بخشید تا با یاری هم‌رزمان دانشمند نگارش این کتاب را پس از یک سال تلاش به سرانجام برسانم.

وظیفه خود می‌دانم که از فرماندهی محترم و مدیر دانشگاه فرماندهی و ستاد آجا امیر سرتیپ ستاد دکتر حسین ولی‌وند و همچنین از اساتید محترم راهنما و مشاور و داوران:

امیران سرتیپ دوم دکتر حمید کریمی معاون اسبق پژوهش دانشگاه، سرتیپ دکتر عبدالعلی پورشاسب ریاست بازرسی ستاد کل نیروهای مسلح، سرتیپ دوم دکتر مسعود بختیاری با ۴۴ سال تجربه تدریس در دانشگاه، سرهنگ دکتر حسین مینایی معاون اسبق آموزش و تحصیلات تکمیلی دانشگاه، به خاطر راهنمایی‌های شایان توجهشان، تشکر نمایم.

از همکاری‌های علمی - تخصصی مصاحبه‌شوندگان محترم که از اساتید برجسته و فرماندهان مسئولین دوران جنگ ۸ ساله می‌باشند و اسامی آنان در کتاب آورده شده سپاسگزار هستم.

از مسئولین دافوس، به بزرگوار معاونت پژوهش و تولید دانش، مدیریت آیین‌نامه و مدارک آموزشی، مدیریت چاپ و نشر کتاب و معاونت طرح و برنامه و بودجه و امور مجلس ستاد آجا به خاطر همکاری صمیمانه آنان تشکر می‌نمایم.

از خانواده خود که با صبوری و بردباری، اجازه دادند از ایام فراغت آنان برای انجام این امر مهم ملی و میهنی استفاده نمایم، سپاسگزارم.

سرتیپ دوم بازنشسته ستاد، نصر، الله معین وزیری